

Swipen is het nieuwe leren

Tablets raken snel ingeburgerd op school

Parabolen berekenen met Angry Birds of informatica leren via Pinterest? In Antwerpen en Limburg hebben 31 secundaire scholen een schooljaar lang geëxperimenteerd met tablets in de klas. “Ze maken de lessen boeiender en leuker”, zeggen ze. Al leiden ze de leerlingen ook sneller af. Dat leren twee onderzoeken die het nut van de tablet peilden bij leraren én leerlingen.

door Kris Vanhemelryck, foto Lieven Van Assche

1. MET TABLETS KAN JE GEDIFFERENTIEERD LESGEVEN

Het onderwijs van de toekomst. Zo kijkt bijna de helft van de 1500 Antwerpse leraren die de tablet vorig schooljaar mochten uittesten naar het nieuwe leermiddel. “De meesten gebruiken de tablet als hulpmiddel om leerlingen informatie te laten opzoeken en ze filmpjes en presentaties te laten maken”, zegt Jorg Wintraecken, specialist pedagogische ICT van het Stedelijk Onderwijs Antwerpen. De tablets raken ook snel ingeburgerd: slechts 9 procent van de Antwerpse leraren heeft er nog nooit gebruik van gemaakt. Zij die dat wel deden, geven de tablet een score van 7,5/10. “De leraren die de tablets getest hebben, vinden ze erg geschikt om gedifferentieerd les te geven of leerlingen met specifieke noden te ondersteunen”, zeg Wintraecken. “Maar even goed gebruiken de proefpersonen hun tablet om administratieve taken af te handelen of in te loggen op het digitale schoolplatform.”

2. TABLETS MAKEN ZELFSTUREND ONDERWIJS MOGELIJK

“Dankzij de tablets kan je niet alleen audiovisuele media en de actualiteit beter integreren in je lessen, ze maken ook een individueel leerproces op maat mogelijk”, zegt Wouter Hustinx, coördinator van het Limburgse proefproject ‘Tablio’. Daarbij gingen leraren uit tien secundaire scholen een jaar lang aan de slag met educatieve apps die ontwikkeld werden samen met de studenten van de lerarenopleiding van Hogeschool PXL.

“De schroom die sommige leraren aanvankelijk hadden, verdween toen ze zagen hoe gretig hun leerlingen met de tablet aan de slag gingen. Dat is ook een uitdaging voor de leraar: hij wordt meer een coach die flexibel moet inspelen op de informatie die de leerlingen online vinden, in plaats van de expert vooraan die alles zelf weet.”

3. LEERLINGEN VOELEN ZICH MEER BETROKKEN BIJ DE LES

De Antwerpse leerlingen gebruikten hun tablet in dit proefjaar meer dan hun leraren. Ze vinden dat de tablets de lessen vooral boeiender en leuker maken. “Door de tablet kunnen ze beter op hun eigen tempo werken. Ze vinden het fijn dat hun documenten altijd en overal beschikbaar zijn. Zo wordt zelfs huiswerk maken prettiger”, aldus Wintraecken. Ook in Limburg zagen ze de betrokkenheid van de leerlingen in de les stijgen. Hustinx: “De tablets hebben een positief effect op het welbevinden van de leerlingen, en dragen zo bij tot een krachtige leeromgeving.”

4. TABLETS VRAGEN EXTRA VOORBEREIDING EN TECHNISCHE KENNIS

“Hoewel ze er de didactische meerwaarde van inzien, hebben niet alle leraren de technische bagage in huis om er goed mee om te gaan”, weet Hustinx. “De integratie van tablets vraagt volgens sommige leraren extra voorbereiding. Ze hebben schrik dat de apps niet zullen werken, of dat het scherm op zwart gaat.”

Daarnaast mag je ook de technische competenties van leerlingen niet onderschatten. Zo gaven een op de drie leerlingen in het Limburgse proefproject aan dat de tablet hen niet motiveerde om beter te leren. “Ze vonden het lastig om te typen op een tablet of met verschillende apps tegelijkertijd te werken op één klein scherm. Het gebruik van de tablet voor ‘fun’ is duidelijk niet hetzelfde als het gebruik van de tablet voor ‘leren’.” “Het gebruik van tablets mag dan ook geen doel op zich zijn”, zegt Wintraecken. “Wel is het een hulpmiddel om het leren boeiender en op maat te maken. Ook pen en papier blijven zinvol.”

5. TABLET LEIDT LEERLINGEN AF

De Antwerpse leerlingen konden over het algemeen minder nadelen aan de tablet opnoemen dan hun leraar. Wel geven ze aan sneller afgeleid te geraken. “48 procent van de Antwerpse leraren roept dan ook op om sociale media tijdens de lessen te bannen. 47 procent vindt ook dat smartphones niet kunnen. Maar daar is meer dan de helft van de leerlingen het niet mee eens”, zegt Wintraecken. Begrijpelijk, vindt Hustinx. “Als je toegang tot internet of sociale media helemaal blokkeert, verlies je net de voordelen die een tablet biedt: een venster op de wereld en toegang tot actuele informatie. Beter dan te censureren moet je leerlingen leren omgaan met de kansen en gevaren van sociale media.”

De tablet is het onderwijs van de toekomst, zegt 46 procent van de leraren

Wat raden de onderzoekers scholen en uitgevers aan?

1. NEEM EEN TABLETCOÖRDINATOR AAN

Wouter Hustinx: “De ICT-coördinator moet bij een keuze voor tablets méér dan ooit over zowel didactische als pedagogische kwaliteiten beschikken. Omdat dit in de praktijk niet altijd te combineren is, pleiten we voor een nieuwe functie op school: de tablet coördinator. Hij of zij kan de collega’s de nodige didactische ondersteuning bieden om tablets te leren gebruiken, terwijl de ICT-coördinator zich om de technische kant bekommert.” Het Stedelijk Onderwijs Antwerpen wil de implementatie van tablets in de scholen bevorderen via ambassadeurs: leraren die een opleiding en vervolgopleiding over omgaan met de tablet en sociale media volgden.

2. MAAK ONLINE INTERACTIE VIA HET HANDBOEK MOGELIJK

Wouter Hustinx: “Handboeken zijn waardevol an sich en hebben hun nut ook al vele jaren bewezen, maar voor gebruik op de tablet moeten ze hun statische karakter verliezen. Laat handboeken meer leven door online interactie tussen auteurs, le-

raren, leerlingen. Voorzie ruimtes voor eigen inbreng van de leraar en de leerlingen in het handboek en zet sociale media in, waarop passages als belangrijk of minder belangrijk gemarkeerd kunnen worden en leerlingen uit verschillende klassen en scholen met elkaar kunnen overleggen over de leerstof.”

3. LAAT LEERLINGEN HUN EIGEN TABLET MEEBRENGEN VAN THUIS

Wouter Hustinx: “ICT-evoluties gaan zeer snel waardoor het onmogelijk is om bij elke nieuwe ontwikkeling de infrastructuur en leermaterialen aan te passen. Technologieën die een school vandaag aankoopt, moeten ook op middellange termijn nog bruikbaar zijn. Daarom pleiten we voor een duurzaam tabletbeleid, waarbij de school enkel die apps gebruikt die je op elk besturingssysteem of toestel kan installeren. Een bring-your-own-device-politiek, of leerlingen hun eigen tablet van thuis laten meebrengen, is volgens ons de enige juiste beslissing op schoolniveau. Toch zien we dat slechts enkele scholen dit in de praktijk brengen.”

De resultaten van het Limburgse proefproject ‘Tablio: lesvoorbeelden van tabletgebruik in het secundair onderwijs’ worden voorgesteld op een studiedag op woensdag 9 oktober van 13 tot 17 uur in de Hogeschool PXL in Hasselt. De studiedag gaat uit van het bring-your-own-device-principe. Info en inschrijvingen: www.klasse.be/tablio

De pedagogische ICT-cel van het Antwerpse stedelijke secundair onderwijs startte met het Educatie en Innovatielaboratorium (kortweg: eiLab). Hier kunnen Antwerpse leraren terecht met vragen rond pedagogische en technische ICT-ondersteuning, begeleiding bij het gebruik van sociale media, ontdekken en uittesten van nieuwe media in klaspraktijken ...

Op de website www.appetijt.org krijg je nog meer tips over tabletgebruik in de klas. Appsakee.be (van Klacement) bundelt alle info en lesmateriaal over educatieve apps.